

Jānis Jansons (1880.13.10. – 1948.07.05.) dzimis Veczvārdes Ģerīnos kalpu ģimenē. Mācījies Zvārdes divklasīgajā ministrijas skolā (1892—96). Pēc tās beigšanas vienu gadu nostrādāja Kursišu pagasta nama par rakstveža palīgu bez atlīdzības. Pēc izglītības cenzdames, 1898. g. vasarā devies uz Pēterpili iesniegt lūgumu Krievijas ķeizaram. Tur policija viņu arestējusi un pa etapu atsūtījusi atpakaļ uz Zvārdi. Ar Zvārdes 2 klasīgās ministrijas skolas pārzina Jāņa Seska (Baltijas skol. sem. 1878. g. absolvents) gādību sagatavojies iestāšanās **Baltijas skolotāju seminārā Kuldīgā**, kur uzņemts kā valsts stipendiāts. Baltijas skolotāju seminārā saukts par "Baltais J." Par latviešu grāmatu lasīšanu un līdzdalību skolēnu žurnālā „Bēglis” vadīšanā 1902. gada pavasarī, tsi pirms kursa beigšanas, no semināra izslēgts. 1903. g. aizbraucis uz Ziemeļkaukāzu, ieguvis Rostovā pie Donas tautskolotāja tiesības. 1903./1906. gadam viņš strādā latviešu kolonijas skolā, tad atgriežas Latvijā un 1907. gadā strādā Labraga pagasta Ulmales skolā. Par to, ka Jansons māca latviešu vēsturi, Kurzemes vāciskā skolu komisija viņu no darba atstādina. 1907./1908. gadā **J.Jansons** bija Jaunsalacas jeb Sveiciema pagasta Kuikules pagastskolas otrais skolotājs. Bet arī tur strādāt tālāk viņam aizliedz Baltijas ģenerālgubernators Mellers-Zakomeljskis. Ar latviešu literātu palīdzību **J.Jansonam** tiek izgādāta «uzticamības apliecība», un viņš atkal strādā Skultes draudzes skolā 1909./1910. gadā un M. Činkas divklasīgā privātskolā Liepājā 1910./1911. gadā. No 1911. līdz 1914. gadam **J.Jansons** strādā Bolderejas divklasīgā ministrijas skolā, 1914./1915. gada Rīgas jūrmalas Edinburgas valsts skola, 1915./1916. gadā Rozbeķu divklasīgā ministrijas skolā. 1918. gadā **J.Jansons** ar ģimeni (precējies viņš jau Bolderejas laikā), aizbrauc uz Kaukāzu, kur 3 gadus strādā kādā komunistiskā krievu avīzē. **1921. gada rudenī atgriežas Latvijā, no tā laika līdz 1940. gadam strādā Ādažu pagasta sešklasīgā pamatskolā.** 1940./1941. gadā viņš strādā Višķu pagasta Špogu nepilnajā vidusskolā un Višķu dārzkopības skolā. 1942. gada rudenī **J.Jansons** pārceļas uz Ventspils apriņķi, kur uzsāk darbu Ances sešklasīgā tautskolā. Te viņš nostrādā līdz 1945. gadam, kad viņu pārceļ uz Dundagas Ernesta Dinsberga četrklasīgo **skolu par pārzini**. Šai amatā viņš paliek līdz 1947. gadam. «Viņš pats daudz strādāja un lika arī mums daudz strādāt. Kad vienam otram skolēnam atsakot šā vai tā aizķērās, Jansons noteica: **«Ne pīpē, ne ragā»**. Viņam līdzīgos gadījumos bija daudz tādu izteicienu. Latviešu valodas stundās Jansons mums pēdējā klasē lika lasīt Neikena «Oliņus», «Bāri», Pumpura «Lāčplēsi», Ausekļa dzejoļus, Ruģēnu, Neilandu, Baronu, Aspaziju, Raiņa dzejoļus, drāmu «Uguns un nakts», Blaumaņa, Poruka dzejas u.c., kas cara laiku pagastskolas programmā nemaz nebija paredzēts. **Jansons to visu mācīja ar aizrautību.** Viņš mums mācīja arī krievu valodu, un Koļcova, Puškina, Ļermontova un citu dzejnieku dzeju mums vajadzēja mācīties no galvas... Uzturēdamies Rīgā, Jansons diezgan bieži sarakstījās ar savu draugu Zvārguļu Edvartu un sūtīja viņam vienu otru dzejoli tā Zobgaļa kalendāram, tāpat viņš sūtīja savu liriku uz Teodora Zeiferta «Jauno Ražu», kurā kopš 1907. gada parādījās viņa dzejoļi. **J.Jansons** pārak ražīgs nebija, bet, kad uznāca iedvesma, viņš rakstīja ātri.» Vienu daļu viņa lirikas esot iespiedis Antons Austrīņš, arī citi, bet līdz grāmatai neesot ticis, kaut gan sakārtojies dzejoļu krājumu «Aizmiglotā debess». Viņš bija un palika progresīvs skolotājs un dzejnieks». Pēc **Frīdriha Lāča**. Rosīgi līdzdarbojies arī rakstniecībā un avīžniecībā 1933. gadā izdota dziesmuspēle «Alva un porcelāns». <https://www.literatura.lv/personas/janis-jansons-1>

Att. Ādažu sešgadīgās pamatskolas skolēnu grupa ar skolotāju J.Jansonu, ticības mācības skolotāju. 1935.g. foto L.Drēziņš (Ādažu vsk. muzeja fotoarhīvs – 3. albūms)

SKOLOTĀJS UN DZEJNIEKS JĀNIS JANSONS 1968.11.05 Padomju Zeme (Saldus), Lācis Frīdrihs

<https://novadpetnieciba.saldus.lv/novadnieki/janis-jansons/>

Baltijas skolotāju seminārs : 1870-1919 (1940)



JĀNIS JANSONS
13.10.1880. – 07.05.1948.

Skolotājs un dzejnieks/literāts

skolotājs Ādažu sešklasīgajā skolā (1921. – 1940.)

